

Webropol-lomakkeen pohja vastausten työstämistä varten, lopullinen versio täytetään ja lähetetään verkossa

<https://www.webropol-surveys.com/Answer/SurveyParticipation.aspx?SDID=Fin816056&SID=73345042-21cd-460b-a733-0761690afc05&dy=1865296839>

LAUSUNTOPYYNTÖ LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI EHKÄISEVÄSTÄ PÄIHDETYÖSTÄ

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan raittiustyölaki uudistetaan kunnissa tehtävän päihdetyön kehittämiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 18.1.2013 raittiustyölain uudistusta valmistelevan työryhmän, jonka jatettu määräaika kesti 31.5.2014 saakka. Työryhmä valmisteli raporttinsa hallituksen esityksen muotoon. Pääministeri Alexander Stubbin hallitusohjelman mukaan ehkäisevän päihdetyön lainsäädännön kehittämistä jatketaan tavoitteena voimaantulo 2015. Koska alkoholilain kokonaisuudistusta ei toteuteta hallituskauden aikana, viittaukset uuteen alkoholilakiin poistetaan esityksestä.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoja lakiesityksestä. Lausuntopyyntö ja lakiesitys löytyvät sosiaali- ja terveysministeriön Internet-osoitteesta:

<http://www.stm.fi/vireilla/lausuntopyyntot>.

Lausunnot pyydetään antamaan maanantaihin 13.10.2014 mennessä. Lausuntopyyntöön voi vastata suomeksi tai ruotsiksi. Annetut vastaukset ovat julkisia.

OHJEET

Kyselylomakkeeseen voi vastata vain kerran.

Kyselyn voi tarvittaessa keskeyttää painamalla Keskeytä-painiketta ja jatkaa vastaamista myöhemmin.

Vastauksien lähetyt: Kun kyselyn vastaaminen on valmis, paina lopussa olevaa Lähetä-painiketta. Kun Lähetä-painiketta on painettu, kyselyvastausta ei ole enää mahdollista täydentää tai muokata.

Huomionarvoista on, että kyselyä ei ole mahdollista muokata kahden eri toimipisteen välillä. Mikäli samaa muokattavaa sähköistä kyselylinkkiä muokataan kahdesta eri toimipisteestä samanaikaisesti, kyselyyn tallentuu viimeisin versio. Tästä syystä kyselylinkkiä ei pidä jakaa eteenpäin.

Lausuntopyyntöön yhteydessä vastaajille toimitetaan kyselystä myös tekstitiedostoversio lausuntopyyntöön käsittelyn helpottamiseksi. Toimielimen käsittelyssä voidaan noudattaa esimerkiksi sellaista menettelyä, että kyselyvastausta työstetään tekstitiedostona ja tekstitiedostoon laaditut vastaukset syötetään lopuksi sähköiseen kyselyyn.

Lisätietoja kyselystä antavat:

johtaja Kari Paaso, p. 02951 63340, etunimi.sukunimi@stm.fi

neuvotteleva virkamies Elina Kotovirta, p. 02951 63977, etunimi.sukunimi@stm.fi

TAUSTATIEDOT

A	Vastaaajatahon virallinen nimi	Ehkäisevän päihdetyön verkosto, Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n koordinoimana: A-Klinikkasäätiö A-Kiltojen Liitto ry Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry Elämäni Sankari ry Ensi- ja turvakotienliitto ry Irti Huumeista ry Kirkkopalvelut ry/ Kehittämiskeskus Tyynelä Koulutus Elämään säätiö KRAN rf Kriminaalihuollon tukisäätiö Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry Music Against Drugs ry Nuorten Ystävät ry Pohjois-Karjalan kansanterveys ry Raittiuden Ystävät ry Sininauhaliitto SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry Suomen ASH ry Suomen Valkonaunaliitto ry Suomen Vanhempainliitto ry YAD Youth Against Drugs ry
B	Onko vastaajataho	
	kunta	
	kuntayhtymä	
	valtion viranomainen	
	järjestö	Järjestöjen verkosto
	ei mikään edellä mainituista	
C	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Kristiina Hannula
D	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	
	Asema organisaatiossa	johtaja
	Osoite	Elimäenkatu 27, 00510 Helsinki
	Matkapuhelin	040 701 5207
	Sähköposti	kristiina.hannula@ehyt.fi

KYSYMYKSET

1	Onko luonnoksen perusteluihin oleellista lisättävää?	KYLLÄ / EI
	Jos kyllä, niin mitä:	Verkoston mukaan on tärkeää, että vanhentuvan raittiustyölain tilalle tulee erillislaki ehkäisevästä päihdetyöstä. Nykyinen ehkäisevä päihdetyö kohdistuu koko väestöön ja on laaja-alaisempaa sekä

		<p>monipuolisempaa kuin aikaisemmin toteutettu raittiustyö. On hyvä mm. että lausunnossa mainitaan sosiaalinen vahvistaminen ehkäisevän päihdetyön keinona.</p> <p>Uudistuksen kautta saadaan ehkäisevän päihdetyön toimintaedellytykset yhdenmukaisiksi koko maassa. Onnistuessaan uusi laki vähentää päihdehaitoista aiheutuvia kustannuksia.</p> <p>Verkosto pahoittelee, ettei kokonaisuutta tukevaa ja ihmisten hyvinvointiin suuresti vaikuttavaa alkoholilainsäädännön kokonaisuudistusta ole toteutettu aikaisemmin päätetyssä aikataulussa ja vaatii, että se toteutetaan heti seuraavan hallituskauden alussa.</p>
2	Onko ensimmäinen pykälä tarkoituksenmukainen?	KYLLÄ
	Vapaa kommentointi	Päihteistä aiheutuvien haittojen ehkäisy on tärkeää lain tavoitteena. Sen rinnalla tulisi painottaa myös päihteiden käytön ja kokeilun ehkäisyn merkitystä.
3	Onko toinen pykälä tarkoituksenmukainen?	KYLLÄ
	Vapaa kommentointi	<p>Kaikkien ehkäisevän päihdetyön elementtien sisällyttäminen selkeästi kirjattuna uuteen lakiin – myös rahapelaamisen – on tärkeää. Ehkäisevän päihdetyön verkoston toimijoiden näkökulmasta. Näin laki saadaan vastaamaan todellisuutta ehkäisevän päihdetyön määritelmien sekä kunnissa jo tehtävän käytännön työn kanssa. Käytännön työssä toki nousevat esiin rahapelaamista laajemminkin pelihaitat sekä niihin liittyvät elämänhallinnalliset ongelmat.</p> <p>Perusteluissa on mainittu myös korjaavan työn ehkäisevät vaikutukset mutta niitä tulisi korostaa tekstissä enemmän.</p>
4	Onko kolmas pykälä tarkoituksenmukainen?	KYLLÄ
	Vapaa kommentointi	<p>Verkosto katsoo pykälän ensimmäisen momentin tuovan esiin ehkäisevän päihdetyön moninaisuuden ja laadun. Haitat muille -ajattelun nostaminen on erittäin tärkeää myös sen toteamiseksi, että ehkäisevä päihdetyö nähdään eri tasoilla investointina. Verkosto kysyy kuitenkin, riittääkö ”huomion kiinnittäminen” muille aiheutuviin haittoihin? Neuvonnan ja avun tarjoaminen on myös ensiarvoisen tärkeää.</p> <p>On erinomaista, että pykälän perusteluissa näkyy mm. odotusaika ja kehitysvauriot</p>

		<p>sikiölle. Tämän kautta voidaan osoittaa, että mm. odottaville ja pienten lasten vanhemmille suunnattu korjaava työ on vauvan näkökulmasta ennaltaehkäisevää työtä.</p> <p>Perusteluteksteissä olisi hyvä viitata myös vaikutuksiin arjen turvallisuuteen (esimerkiksi kohdassa 3.1. sen jälkeen mitä todetaan kuntatalousvaikutuksista; sopiva kohta on myös 4.1. ensimmäinen kappale). Yksityiskohtaisissa perusteluissa (3§) väkivalta ja rikollisuus on mainittukin. Perusteluiksi olisi hyvä nostaa myös päihteiden vaikutus tapaturmiin ja onnettomuuksiin sekä turvallisuuden / turvattomuuden kokemiseen.</p>
5	Onko neljäs pykälä tarkoituksenmukainen?	KYLLÄ
	Vapaa kommentointi	<p>On hyvä, että lain mukaan vastuu ehkäisevän päihdetyön toteutumisesta on julkisella vallalla. Lisäksi on tärkeää tuoda esille hallinto- ja organisaatiomalli ja eri tahojen rooli niissä, kuten esityksessä nyt on. On kuitenkin ensiarvoisen tärkeää, että resursseja varataan riittävästi tehtävien hoitamiseksi.</p>
6	Onko viides pykälä tarkoituksenmukainen?	KYLLÄ
	Vapaa kommentointi	<p>Verkoston mielestä ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavan toimielimen tehtävät kunnassa ovat selkeät, mutta niiden toteuttamiseksi on myös varattava resursseja.</p> <p>Lakiluonnoksessa esitetään kunnille velvollisuus nimetä ehdotetun lain mukaisia tehtäviä koordinoiva henkilö. Tämä on hyvä askel kohti tuloksekasta, paikallisella tasolla tapahtuvaa ehkäisevää päihdetyötä ajatellen, mutta kirjauksen ei pidä muodostua maksimikriteeriksi, vaan mm. kunnan koon tulee vaikuttaa työlle osoitettavaan resurssiin. Vastuullisen koordinaattorin nimeäminen voi tuottaa haastavissa taloustilanteissa oleville kunnille lyhyellä tähtäimellä lisäkustannuksia. Onnistunut ehkäisevä päihdetyö tulee kuitenkin aina halvemmaksi kuin kallis korjaava työ - niin taloudellisesti kuin inhimillisestikin.</p> <p>Päihdehaittojen ehkäisemiseksi kunnan eri toimialojen ja palveluja tuottavien yhteisöjen on tehtävä yhteistyötä. Lisäksi on tärkeää mainita, että kunnan on tehtävä yhteistyötä kunnassa toimivien julkisten tahojen sekä yksityisten yritysten, kansalaisjärjestöjen ja muiden</p>

		<p>yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Kunnan tulisi myös edistää ja tukea järjestöjen ehkäisevää päihdetyötä alueellaan. Verkosto toivoo myös pohdittavan, mikä on kunnan rooli esimerkin näyttäjänä päihdehaittojen ehkäisyssä (esim. päihdeettömät tilaisuudet).</p> <p>Kuntien hyvinvointisuunnitelmat ja -kertomukset ovat hyviä ja tärkeitä tilanne- ja toimintalinjausdokumenteja; niihin viitataan perusteluissa (5§, viimeinen kappale), mutta niiden merkitystä voitaisiin korostaa vahvemmin. Perustelujen kohdassa 3.2. sopiva kohta olisi kuntastrategian yhteydessä.</p> <p>Terveystieteiden laakiin viittaamisen ohella perusteluissa olisi vastaavasti tarpeen viitata sosiaalihuoltolakiin ja sen pohjalta tehtävään sosiaalisten ongelmien ehkäisyyn.</p> <p>Perustelujen kohdassa 3.3. todetaan että päihde- ja raittiusasiain neuvottelukunta lakkautettaisiin mutta seuranta- ja lausuntotehtäviä voitaisiin käsitellä laajemmalla yhteistyöllä muissa neuvottelukunnissa. Tätä olisi hyvä avata ja viitata myös muihin verkostofoorumeihin kuin vain varsinaisiin neuvottelukuntiin.</p> <p>Perustelumuihiossa on lähdetty siitä, että ehkäisevän päihdetyön järjestämistä vastuu jäisi SOTE-uudistuksen jälkeen edelleen kunnille. Ainakin tässä vaiheessa kuntien, kuntayhtymien ja sote-alueiden keskinäinen vastuun- ja työnjako on varsin epäselvä, joten asiaa tulee selkeyttävästi pohtia vielä ennen lopullisia ratkaisuja.</p>
	HUOM. Alkoholilain kokonaisuudistuksen peruuntumisen vuoksi kuudes pykälä poistetaan esityksestä.	
7	Onko luonnoksen lakipykälään jotain lisättävää?	KYLLÄ / EI
	Jos kyllä, niin mitä:	Lähtitulevaisuudessa työstetään paljon uudistuksia, niin rakenteellisia kuin lainsäädännöllisiä (mm. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, Kuntalain uudistus). Näiden osalta on katsottava kokonaisuuksia ja huolehdittava siitä, että hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat kirjattuina tärkeinä elementteinä eri tasoilla.
8	Onko luonnoksen lakipykälissä jotain poistettavaa?	EI
	Jos kyllä, niin mitä:	

--	--	--